

PREDGOVOR

Nakon duže stanke, objavljujemo znanstveni rad iz muzeologije a vezan za etnografiju. Riječ je o doktorskoj disertaciji pod nazivom „*Europski etnografski muzeji i globalizacija*“ autorice Zvezdana Antoš, više kustosice Etnografskog muzeja u Zagrebu. Neznatno modificiranu verziju toga rada donosimo u ovom broju Muzeologije.

U našoj hrvatskoj muzeološkoj literaturi, rijetka su izdanja koja se na teoretskom planu bave novom etno-muzeološkom praksom. Posljednje takvo izdanje bio je Zbornik radova sa međunarodnog simpozija *Autentičnost i memorijalna mjesta: problemi, potencijali, izazovi, iz 2005. godine* u izdanju Muzeja Hrvatskog zagorja, Muzeja „Staro selo“, Kumrovec. Časopis Muzeologija je, također, davne 1997. god. publicirao radove sa simpozija *Položaj i funkcioniranje Etno-muzeja i muzeja na otvorenom u Republici Hrvatskoj sa mogućim uzorima u Europi*.

Ovo monografsko izdanje kolegice Antoš rezultat je njene aktivne suradnje na europskim istraživačko-izložbenim projektima iz domene etnografije, folkloristike i kulturne antropologije. U tom smislu realizirala je nekoliko značajnih izložbi održanih u Etnografskom muzeju u Zagrebu.

Navedene znanstvene discipline već se dulje vrijeme bave sa nekoliko aktualnih tema; izučavaju suodnos tradicije i suvremenosti, problematiziraju pitanje identiteta i regionalne raznolikosti, bave se relacijom kulture i politike u svakodnevnom životu. Rezultat takvih istraživanja posredno je vidljiv i u promjeni rada etnografskih muzeja kako u Hrvatskoj

tako i u svijetu; u njihovim terenskim istraživanjima, politici otkupa muzejskih predmeta, izboru izložbenih tema, interpretaciji muzejskog predmeta.

Na osnovu tog znanstvenog diskursa kojeg je kolegica stekla radeći na međunarodnim projektima, definirano je polazište za istraživanja, elaboriranja i nove znanstvene interpretacije misije i ciljeva etnografskih muzeja danas. Disertacija obuhvaća istraživanja povijesti europskih etnografskih muzeja, analizira utjecaj politika i ideologija na muzejske institucije, te razmatra refleksije etnološke znanosti na izradu koncepcija muzejskih izložbi.

Autorica je posebnu pozornost usmjerila i na prikaze novih muzeoloških teorija, - ekomuzeologije, ekonomuzeologije i nove muzeologije - kao i na muzejska rješenja i trendove koje je u posljednje vrijeme razvila muzejska struka. Radi se o nekoliko bitnih promjena koje se odnose prvenstveno na poimanje samog muzejskog predmeta. Nova muzeološka praksa insistira na mijenjanju odnosa prema predmetu u smislu njegove kontekstualizacije i šire interpretacije, štoviše, na afirmaciju čovjeka kao kreatora predmeta i nositelja i prenositelja kulture i kulturne prakse (nematerijalna baština). Isto je tako važno promoviranje regionalnih raznolikosti i specifičnosti u okviru rada etnografskih muzeja jer izražava realitet svijeta u kojem živimo; svijet ispreplitanja kultura, etniciteta i rasa

Ovako široko zahvaćena područja istraživanja i muzejska praksa omogućili su autorici objektivniji smještaj etnografskih muzeja/zbirki u Hrvatskoj i njihovu usporedbu sa europskom etno-muzejskom scenom.

Štoviše, i anketa kojom su obuhvaćeni europski etnografski muzeji koju je kolegica Antoš provela kako bi problematizirala ulogu /značaj njihovog stalnog postava moći će biti dobro polazište za rješavanje „domaćih“ problema.

U trenutku kada se europske zemlje suočavaju sa novom kulturnom stvar-

nošću, drugačije poimanje misije etnomuzeja veliki je profesionalni izazov, u kojem je rad više kustosice Zvezdane Antoš više nego dobrodošao.

Višnja Zgaga